STICUSA
KNIPSELKRANT 170

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Maandag 12 oktober 1987

Capricorne bij CLAPTUR

WILLEMSTAD -- Tijdens het thans gehouden CLAPTUR-congres, de conferentie van Latijns-Amerikaanse toeristische pers, wordt in de vergaderzaal van het Holiday Beach Hotel een expositie gehouden van het werk van kunstschilder José Maria Capricorne. De organisatie van CLAPTUR heeft hem benaderd om veertien van zijn schilderijen in bruikleen te geven voor de duur van het congres. Daardoor zullen de congresgangers gedurende de duur van de bijeenkomst kennis kunnen maken met werk van een van de Curaçaose schilders. Het werk zal een week blijven hangen.

Amigoe MAANDAG 12 OKTOBER 1987

PHILIPSBURG — In de Nanette Bearden Fine Arts Gallery zijn tot 31 oktober olieverf- schilderijen te bewonderen van de kunstenaar Mosera. De laatste werken van Mosera laten iets zien van de betovering van de Afro-Caribische ervaring van het zwoegen van het land en de opkomende zon. Zijn schilderijen beelden de vreugde, de heerlijkheden en de droefgeestige momenten uit van de Caribische mens. Dit is de achtste expositie van deze veelzijdige kunstenaar. Andere tentoonstellingen werden gehouden op zijn geboorteeiland St. Lucia, in Guadeloupe en St. Maarten, zowel aan de Nederlandse als aan de Franse kant. De internationale bekende kunstschilder Romare Bearden heeft aangeboden contacten voor hem te leggen in New York en andere grote steden in de Verenigde Staten, om ook daar zijn werk ten toon te stellen.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Maandag 12 oktober 1987

IN C.C.C.

De wonderlijke wereld van Rudy Martina

WILLEMSTAD - Vanaf gisterochtend is in het auditorium van het CCC aan de Emmalaan werk te zien van de Curacaose kunstenaar Rudy Martina. De veertien schilderijen in olieverf en gemengde technieken zijn op kantooruren te bezichtigen tot en met 30 oktober.

Een bezoekje aan het CCC is alleszins de moeite waard.. Niet alleen omdat we hier niet vaak kennis kunnen maken (of de kennismaking kunnen hernieuwen) met in Nederland wonende Antilliaanse kunstenaars, maar ook omdat de stijl waarin Martina werkt hier niet vaak gehanteerd wordt.

Rudy Martina toont zowel recent als ouder werk. De overeenkomst daarin is dat in zijn schilderijen zich vreemde figuren bewegen (menselijke dieren, dierlijke mensen?), die merkwaardige dingen beleven in een vaak spookachtige sfeer. Het grote verschil tussen ouder en nieuwer werk is het kleurgebruik en de vormen. In het oudere werk is het kleurgebruik feller (soms zelfs bijna fluoriserend) en zijn de vormen helemaal afgerond.

In het nieuwe werk (in een gemengde techniek die hij zelf "varitech" noemt) zijn de hardere kleuren verdwenen en hebben plaats gemaakt voor meer subtiele kleurschakeringen. De vormen zijn grilliger geworden en komen daardoor bij mij minder "ingevuld" over. In allebei, oud en nieuw werk, is zijn belangstelling voor grafische technieken duidelijk zichtbaar. Veel schilderijen zouden prima geschikt zijn om op posters uit te brengen, wat overigens niet een negatief waardeoordeel inhoudt.

Het meest geboeid werd ik door zijn recente werk. Niet alleen vanwege de minder recht-toe-recht-aan kleuren, maar vooral omdat het wel een afgesloten wereld is die hij daarin toont, maar wàt zich er precies in afspeelt wordt niet duidelijk. Je kijkt en weet nog niet zeker wat het is dat je ziet. Dat prikkelt. Mij althans.

Een mooi voorbeeld daarvan is "De dame en de clowns". De titel suggereert een vrolijk plaatje, maar van enige vrolijkheid is niets te bespeuren. Wat denkt die vrouw die zo hatelijk uit haar ogen loert? Wat gebeurt er in haar leven dat die drie figuren de toeschouwer zo vijandig aankijken?

In het oudere werk kijken we ook naar een ons onbekende wereld en worden we buiten gesloten: er is wat je ziet en voor het "binnen laten" van de kijker is geen ruimte. Deze wereld is "af" en je zult nooit méér kunnen ervaren dat alleen de buitenkant, de oppervlakte van het gebeuren. De figuren kijken je aan zonder je te zien en zijn daarmee heel tevreden. In het nieuwere werk zijn de figuren niet, langer gelukkig met hun besloten bestaan. Niet dat zij je zullen "binnenlaten" -- daarvan is geen sprake!--, maar de vraag is of hun isolement zelfgekozen is.

Grafiek, poster, magisch realisme, abstract realisme, vari-tech, surrealisme -- what's in a name? U moet beslist even gaan kijken naar het werk van Rudy Martina.

Marjo Nederlof

Amigoe

WOENSDAG 14 OKTOBER 1987

Katholieke geschiedenis in vogelvlucht

De eerste katholieke school van pater Serafin

ORANJESTAD — De Rozenkrans-kapel op Alto Vista en de St. Annakerk te Noord zijn ouder dan de St. Franciscuskerk van Oranjestad. In 1750 werd de eerste kapel van Aruba ingezegend en na 1772 kwam de tweede kerk, toegewijd aan de Heilige Anna tot stand. Deze kerken werden bediend door rondreizende priesters, terwijl de leken bij afwezigheid van een priester gebedsdiensten hielden. Oranjestad had in zeventiende eeuw nog geen bewoners.

Doch in 1805 waren er 32 huizen gebouwd en begon Oranjestad in goed tempo te ontstaan. In 1832 waren reeds 196 huizen, waarvan negentig stenen woningen en de overige van «barra ku klei». Door deze snelle groei was het inwoners- aantal in Oranjestad groter dan dat van Noord.

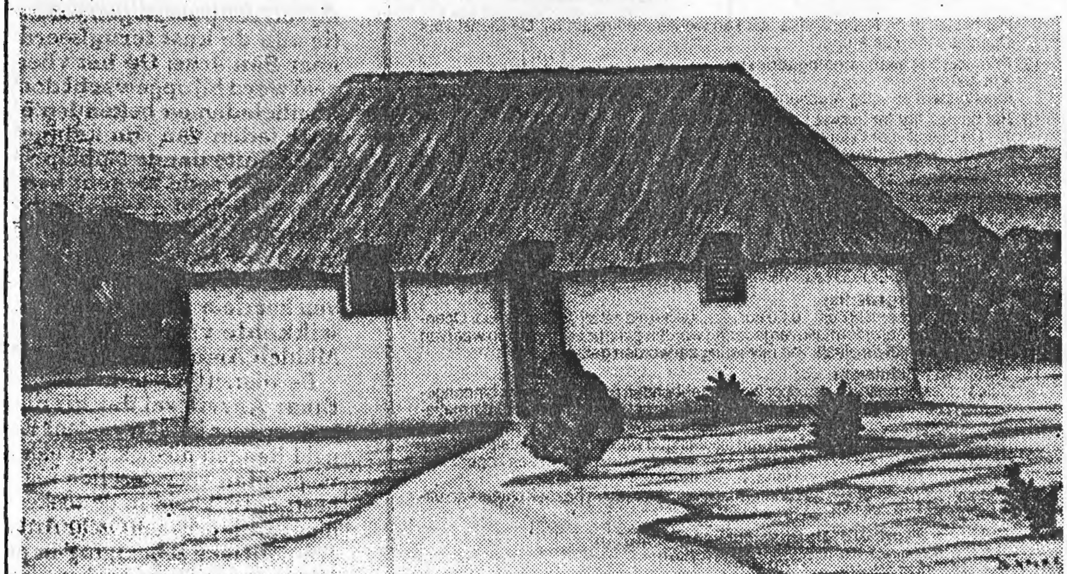
Voor het religieuze leven had dit gevolgen. De St. Franciscuskerk werd in 1813 gebouwd ten zuiden van Tanki Leendert, in de omgeving van het RCA- terrein. Men bouwde zoveel mogelijk in het centrum van de toen bestaande huizen. Na 1816 kwam er een vrij geregelde voorziening van priesters. Deze priesters woonden in de parochie St. Franciscus, en bedienden vanuit Oranjestad ook de St. Annakerk, waardoor de kerk in Noord de positie van bijkerk kreeg.

In de periode van januari 1826 tot november 1830 was een pater Capucijn («un pader capuchino») in Oranjestad de pastoor. Hij heette Serafin de Sevilla. Pater Serafin was een Spanjaard, die vele jaren onder de indianen in Venezuela had gewerkt. Ofschoon hij reeds oud was, was deze pastoor zeer actief.

Deze priester startte het katholieke onderwijs van Aruba op, door een katholiek schooltje op te richten, waar hij zelf les gaf. «E promé siñanza katoliko na Aruba» werd in de Spaanse taal gegeven. Het schooltje was een «kas chikitu» en stond in de kunuku van Shon Henriqui Ruiz. Pater Serafin woonde eveneens in dit huisje.

Om dit historische gebeuren van 160 jaar geleden te blijven herinneren, wordt bij de officiële opening van het nieuwe onderwijs- bureau van de SKOA een olieverf-schilderij van dit eerste schooltje aangeboden (zie foto). Ter herdenking aan alle onderwijskrachten, die in deze 160 jaren zich voor het katholiek onderwijs door hun inzet verdienstelijk hebben gemaakt, zal dit schilderij op een ereplaats hangen.

...een geschilderde impressie van de eerste katholieke school op Aruba...

DE BEURS

Donderdag 15 oktober 1987

TONEELAVOND MASCARUBA

ORANJESTAD - Op zaterdag 24 oktober vindt om 7 uur 's avonds in Cas di Cultura een toneelavond met Mascaruba, die georganiseerd wordt door het Centro Kibrahacha. Deze toneelavond is één van de speciale activiteiten voor bejaarden, die georganiseerd worden in het kader van de campagne "Un lugar pa nos Grandinan".

Mascaruba brengt dan het werk "Luz na horizonte" waarmee Mascaruba veel succes oogstte, zowel op Aruba als in Colombia. Luz na horizonte werd vertaald door Julieta Quilotte-De Cuba en de regie is in handen van Harold Pereira en Rafael Tromp.

De toegangsprijs bedraagt fls. 10,-. Omdat het tevens iets voor bejaarden is, hebben de organisatoren besloten dat bejaarden boven de 60 jaar een speciale prijs krijgen van fls. 3,50, terwijl ook de "compañero" (boven de 60) ook fls. 3,50 moet betalen.

Met deze speciale prijs wil het Centro Kibrahach iedereen de gelegenheid bieden om een toneeluitvoering bij te wonen en om er rekening mee te houden dat onze bejaarden het echt niet zo breed hebben. Kaarten zijn verkrijgbaar bij Centro Kibrahacha, Piedra Plat 23, telefoon 28159.

AMIGOE

DINSDAG 13 OKTOBER 1987

Culturele avond Jaycees-vrouwen

WILLEMSTAD — Vrijdag 30 en zaterdag 31 oktober verzorgen de vrouwelijke Jaycees een culturele avond in het Centro Pro Arte. Allerlei groepen zullen die avond optreden.

De Junior Chamber vrouwen hebben dit jaar de veelzijdige Nydia Ecury centraal gesteld als persoon, die veel voor de Antilliaanse cultuur betekent. Daarom is de show aan haar opgedragen. In de hall van de schouwburg zal een expositie worden ingericht over het werk van Ecury.

AMIGOE

DONDERDAG 15 OKTOBER 1987

Boekhandel Salas bestaat 40 jaar

WILLEMSTAD — Vandaag herinneren Margarita en Larry Salas het feit dat hun respectievelijke schoonvader en opa veertig jaar geleden begon met de Boekhandel Salas. De boekhandel die toen was gevestigd in het voormalige Winkel en Zonen gebouw in Punda, waar nu Kentucky is gevestigd, is uitgegroeid tot een grote winkel aan de Fokkerweg.

Vanmiddag vindt in de winkel een receptie plaats waar ook de champagne niet zal ontbreken. Deze dagen hebben de klanten al kans gemaakt op diverse kortingen, terwijl zij ook meedingen aan een reis naar Caracas, die ter gelegenheid van het veertig jarig bestaan beschikbaar is gesteld.

Antilliaanse auteurs presenteren zich in Nederland

(door Henk Egbers)

Rotterdam. De moderne Antilliaanse en Arubaanse literatuur is onlangs in Nederland op een boeiende wijze gepromoot tijdens een avond in het Bibliotheektheater van Rotterdam. Dat gebeurde door Daphne van Schendel-Labega, Luis Daal, Walter Palm. Diana Lebacs, Norman de Palm en Igma van Putte.

Het theater binnen het opvallende bibliotheekgebouw, in het nieuwe, moderne hart van de Maasstad, was goed bezet met belangstellenden. In de foyer waren stalletjes met Caribische boeken, Caribische hapjes, een Kai-orgel en de nieuwe videofilm over Antilliaanse schrijvers, die Feduco deze maand tweemaal voor de Nederlandse t.v. brengt.

Daphne Labega, die deze avond met literatuur uit de Bovenwindse en Benedenwindse eilanden coördineerde, memoreerde haar activiteiten als directrice van de Openbare Bibliotheek Curacao in de vijftiger en zestiger jaren:

“Ik beschouwde het als mijn taak te bewijzen dat er sprake is van een eigen, Antilliaanse literatuur, nadat we op school alleen maar Nederlandse auteurs geleerd hadden.” Ellis Juliana en Boeli van Leeuwen stellen tegenover bijvoorbeeld van Duinkerken en Corsari was een opgave, die ondermeer via de Boekenweken werden gerealiseerd. Labega wees op 30 mei 1969 als een keerpunt, waarna ook op het gebied van de literatuur een bewustwordingsproces op gang kwam. Een bronnenstudie, die momenteel ondermeer op de universiteit van Nijmegen zijn beslag krijgt, werd gestimuleerd.

Luis Daal probeerde zijn plaats binnen de Antilliaanse literatuur te bepalen naar aanleiding van zijn werkzaamheden als schrijver op Curacao, in Spanje en in Nederland. Hij was van menig dat Curacao zijn eigen literaire mensen onderwaardeert. De waardering die een belangrijke recensent van het spaanse blad ABC voor hem opbracht en het feit dat hij acht jaar als Antilliaan de cultuur-historie der Nederlanden aan een Spaanse universitiet doceerde, krijgt op de Antillen geen waardering, helpen niet om tot een besef van eigen identiteit te komen.” Daal verwees naar zijn activiteiten als hoofdredacteur van La Prensa. “Als enige krant hadden wij een uitvoerige literaire rubriek.” Daarna was hij onder andere UP—correspondent in Spanje. “Jongeren vergeten wel eens de pioniersarbeid, die anderen verrichten. Maar nu is de tijd om de oogst binnen te halen,” aldus Daal. “Ik heb méér geschreven dan Debrot. Maar je hoort zo weinig van auteurs die niet in het Nederlands hebben geschreven. Daarom zijn avonden als de[illegible]

Ik getuig hier van mijn Antilliaan-zijn. Ik ben als Antilliaan scheppend door het leven gegaan”. Luis Daal memoreerde Antilliaanse auteurs als Willem W. Kroon, Manuel A. Fraai en Luc Tournier (ps voor Chris Engels). Ook ‘de oude Corsen’ kreeg een plaats in zijn verhaal. “Mijn belangstelling voor het Papiamentu is geen modegril. Ik wil me tot mijn eigen mensen richten in hun eigen taal. Mijn studie taalwetenschappen in Spanje heeft me dat meer bewust gemaakt,” riep Luis Daal geëmotioneerd uit. De emotionaliteit van het Papiamentu lichtte hij ondermeer toe via zijn functie als tolk aan de Haagse Gerechtshof. Daal deelde mee dat er twee nieuwe gedichtenbundels van hem uitkomen, met de titels “Un soño” en “Plenitude”. “Ik sta met mijn ene been in een oude generatie en met mijn andere been in een nieuwe generatie, een generatie waarvan ik hoop dat Nederland die ondekt” aldus Luis Daal.

Walter Palm, momenteel ambtenaar bij het ministerie van Binnenlandse Zaken in Nederland, bij de sectie minderheden,-- nazaat van de bekende musicus Coco Palm-- haakte in zijn voordracht in op zijn drie gedrukte gedichtenbundels; in het Engels, Nederlands en Papiamentu Met name uit de bundels “Genesis en Apocalyps” en “Un b[illegible] oesía” las hij voor over de bulldozers in Otrabanda en ‘de poen voor Punda’. Opvallend daarbij was het mooie ritme van de verzen in het Papiamentu tegenover het veel stuggere Nederlands.

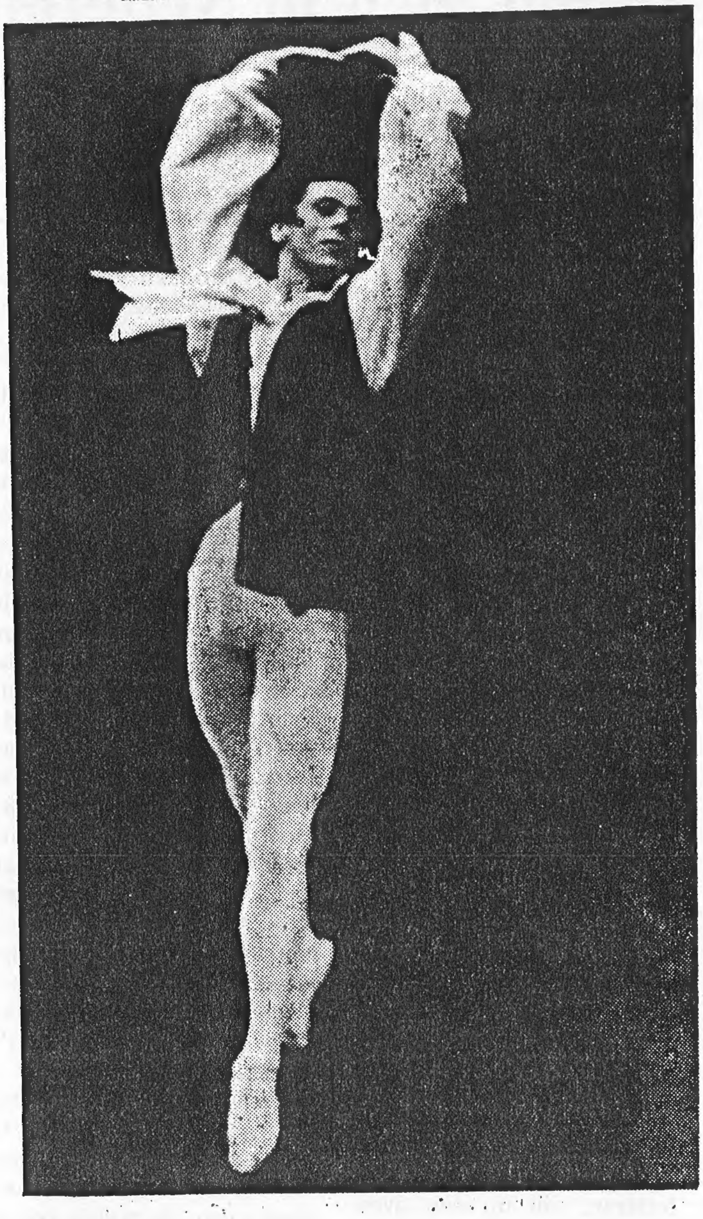
Igma van Putten uit Curacao, die docent Spaans is in Nederland en die erg actief bezig is met Antilliaanse letteren, zei op een overtuigende manier gedichten van Curacao. Heel actueel begon zij met enkele gedichten van de in 1980 overleden Stanley Bonofacio. Op 23 augustus j.l werd namelijk ingesteld “un premio sosial i kultural i di liderato mr. Stanley Sabas Bonofacio”. Groepsgewijs bracht ze gedichten in het Papiamentu en het Nederlands, zoals Oda Blinder (Yolanda Corsen), Charles Corsen, Tip Marrug, Pierre Lauffer, Nicolas Piña, Frank Martinus Arion, J. Eustatia en vele anderen. De voordracht van Daphne Labega (met Poëzie van de Bovenwinden) en van Igma van Putte (met gedichten van Aruba en Bonaire), moest wegens tijdgebrek uitvallen.

Diana Lebacs deed namelijk nogal uitvoerig verslag van het ontstaan van haar jeugdboeken. Ze relativeerde het autobiografische element daarin en wees er op dat haar hoofdfiguren sterk symbolisch geladen zijn. Maar met “Suikerriet Rosy” en “Het witte licht” heeft ze een gevoel dat het niet langer om symbolen gaat, maar om gewone Antilliaanse mensen. Lebacs memoreerde ‘1969’ als een keerpunt, waarna het Antilliaanse bewustwordingsproces in een stroomversnelling kwam De strijd voor het papiamentu momenteel noemde zij ‘bijna een doodstrijd’. En: “Als het even niet kan slaan we elkaar dood om er iets van te maken. Na 1969 is ook het wederzijde wantrouwen en de eigengereidheid op de Antillen gegroeid... Alles is goed als het maar functioneel voor de Antillen is. Zelfs het wonen in Nederland kan daartoe een bijdrage zijn”, aldus Diana Lebacs.

Norman de Palm sloot deze avond af. “Wat ik ook gedaan heb met psychologie, toneel, film, muziek etcetc, de poëzie ben ik altijd trouw gebleven.” Om dat te onderstrepen las hij twee prozafragmenten van zijn hand voor. In het eerste controversiële stuk nam hij de psychotherapie op de hak en in het tweede badineerde hij de man-vrouwrollen op Curacao, met een navrant stuk over Campo Alegre.

Deze bijeenkomst rond Antilliaanse/Arubaanse letterkunde, georganiseerd door de Rotterdamse Kunststichting, de stichting Welzijnsbevordering Antillianen en de Sticusa, maakt deel uit van een serie van vier. Andere avonden werden opgezet over literatuur van Maghreb, Turkije en Joegoslavië.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN
Vrijdag 16 oktober 1987

LONDENS BALLET KOMT NAAR ARUBA

ORANJESTAD - Op woensdag 28 october valt weer te genieten van hoogstaand ballet in Cas di Cultura. Om 20.30 krijgt men dan een voorstelling van het Londense ballet van Alexander Roy in zijn eerste complete voorstelling van de Midzomernachts droom van William Shakespeare. Dit veelbereisde ballet bestaat uit elf internationaal erkende dansers onder leiding van Alexander Roy en Christina Gallea.

Directeur-choreograaf Alexander Roy danste in Oost-Berlijn voordat hij besloot te vluchten naar het westen en zich aansloot bij het Amerikaanse Festival Ballet en het Nederlandse Dans Theater.

Zijn samenwerking met de Australische bailarina Christina Gallea had tot gevolg de oprichting van een eigen ballet, eerst in Parijs, en daarna vanaf 1974 in Londen. Behalve enige activiteiten in Frankrijk en bezoeken aan Duitsland en Zwitserland gedurende het lopende seizoen, zullen ook bezoeken gebracht worden aan Zuid-Oost-Azie, Zuid- en Midden Amerika, Aruba, Jamaica en Bermuda.

De andere dansers van deze balletgroep zijn Sheila Styles, Sylvain Boniface (Française), Antoinette Goodfellow, John Broome, Paul Payne, Rachel Smith, Nichols May, Julianne Rice-Oxley en Alistair Temba.

De versie, die het London Ballet Theatre van Shakespeare's "A Misdumme Night's Dream" brengt, is een van de mooiste en meest magische van al zijn werken. Het biedt de dansers veel op het gebied van individuele interpretaties alsook een grote hoeveelheid opwindende dans. De choreografie is op muziek van Rossini.

Kaarten zijn verkrijgbaar ad fl. 20.- bij de lokale boekhandels en op de avond van de voorstelling in Cas di Cultura, indien nog over.

Amigoe ZATERDAG 17 OKTOBER 1987

WILLEMSTAD — Sigurd Mensing, directeur van Mensing's Caminada en Susanne Verbrugge, hoofd van de boekenafdeling boden afgelopen donderdag de gedeputeerde Angel Salsbach de nieuwe serie Papiaments-talige kinderboeken aan. Deze boekjes worden in Nederland gedrukt door uitgeverij Mulder.